

Immigració i adquisició de segones llengües

Les llengües dels aprenents

Elisabet Serrat
Universitat de Girona

Contingut

- # Factors en l'adquisició de segones llengües (ASL)
- # La influència de la L1
  - Dos estudis sobre la influència de la L1 i la L2 en l'aprenentatge del català com a L2
- # Discussió i implicacions per a la pràctica educativa

Factors en l'ASL

- # Psicolingüístics
  - Les llengües implicades: la llengua materna i la segona llengua
  - La quantitat i qualitat de l'*input*
  - La necessitat de producció lingüística
- # Característiques personals
  - Factors afectius: motivació, actituds
  - Personalitat
  - Edat
  - Factors cognitius: Aptitud lingüística
  - Ús d'estratègies: comunicatives, d'aprenentatge

Factors psicolingüístics

- # La influència de la L1
  - La L1 o la influència del coneixement previ
- # La influència de la L2
  - El procés d'aprenentatge d'una llengua, com a L1 i com a L2
- # Comprensió i expressió lingüístiques
  - La qualitat i quantitat de l'*input* i l'*output*

Característiques de l'ASL en la immigració

- # Llengües distants tipològicament
- # Gran diversitat de llengües, procedències diverses
- # Immersió a la L2 (a nivell social, escolar)
- # Sovint, desconeixement de la cultura i de la llengua dels immigrants

ASL i influència de la L1

- # → 1960 La L1 té una importància essencial en l'aprenentatge de la L2
  - Contrastació entre la L1 i la L2 (AC) per predir els errors en l'aprenentatge
- # → 1980 La L1 no hi juga un paper important. Interès en les similituds entre aprenents
  - Anàlisi d'errors. Origen i causa dels errors en la L2: seqüències de desenvolupament
- # Actualitat. S'accepta que la L1 influeix de manera rellevant en el procés d'adquisició d'una L2: préstecs, evitació, omissió, sobreproducció, etc. La primera llengua proporciona un marc lingüístic i conceptual per a l'aprenentatge de la segona
  - Anàlisi de l'actuació

ASL i influència de la L1

- # El procés d'adquisició d'una segona llengua és independent de l'edat?
- # Edat o exposició a la llengua?
- # La influència de la L1 es dona de manera similar?
  - Adults
  - Adolescents
  - Infants

ASL i influència de la L1

- # L'estudi dels trets característics de la L1 en comparació amb la L2, així com del procés d'aprenentatge de la L2 en funció de la L1 de partida, permet conèixer les estratègies que utilitzen els aprenents i planificar l'ensenyament en funció d'aquest coneixement
  - Tant en aprenents adults com en adolescents i infants

Dos estudis sobre la influència de la L1 en l'aprenentatge del català

- # Badia, I., Olmo, R., Orozco, M., Sánchez, R., Gràcia, L. i Serrat, E. (2004). *L'aprenentatge del català pels parlants de fula i d'àrab: anàlisi d'errors en el sintagma nominal*. AESLA.
  - El sintagma nominal
- # Gràcia, L. i Serrat, E. (2003). Immigració i adquisició de segones llengües. Una aproximació als errors en la morfologia verbal. *Caplletra*, 35, 153-168.
  - La morfologia verbal

Objectius generals

- # Aproximar-se a les característiques específiques del català que utilitzen alguns col·lectius d'immigrants
- # Conèixer el procés d'adquisició de la llengua catalana com a segona llengua
  - ***Coneixement del procés d'aprenentatge de la llengua de la comunitat d'acollida com a primera llengua
- # Identificar dificultats i recursos que puguin ser útils per a millorar l'ensenyament del català a aquestes persones

Mostra

- # SN
  - Parlants de fula i d'àrab
    - Fula: un adult i dos nens
    - Àrab: un adult i dos nens
    - Entre un any i set anys d'estada
- # Morfologia verbal
  - Parlants de soninké, àrab i xinès
    - Dos parlants de cada llengua (1-10 anys)

Procediment

- # Parlants de les llengües estudiades
- # Entrevista semiestructurada
- # Enregistrament
- # Transcripció
- # Codificació
  - Projecte CHILDES
- # Anàlisi (programes CLAN)

Objectiu específic

Estudi SN

- ‡ Objectiu fonamentalment descriptiu
  - Errors en la realització del sintagma nominal

Característiques rellevants, SN

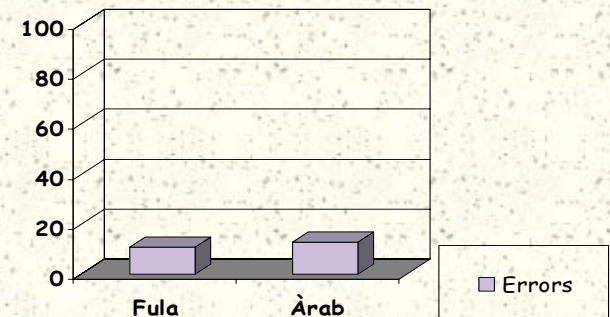
- ‡ Fula
  - Sistema de classes nominals (+ d'una vintena)
    - Cada classe es marca mitjançant un sufix que s'adjunta a l'arrel nominal
      - ‡ Tots els elements que acompanyen al nom concorden formalment amb la classe nominal del nucli
- ‡ Àrab
  - Els articles s'adjuden al nom com a morfemes afixats

Exemples

- ‡ El butifarra dolç (fula)
- ‡ El carn (fula)
- ‡ La vespre (fula)
- ‡ Alguna conte (fula)
- ‡ Cole, a taller i amb amics (àrab)
- ‡ Home, primer any que va allà (àrab)

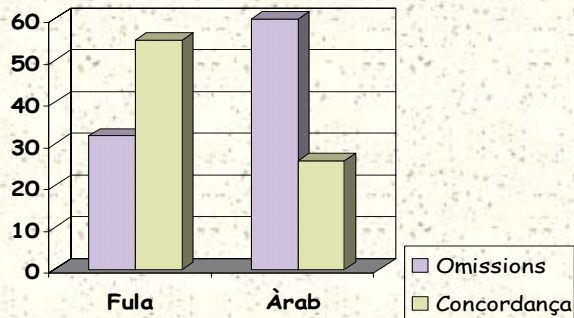
Influència de la L1. El SN

Els errors

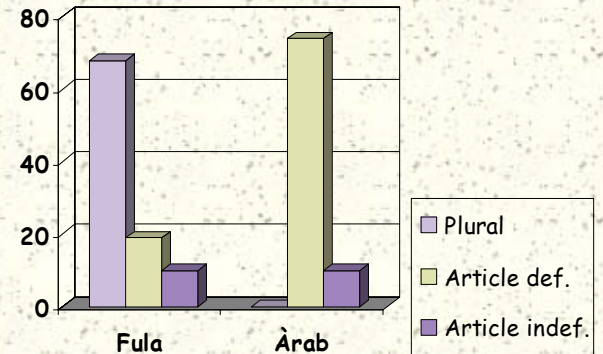
Influència de la L1. El SN

Tipus d'errors

Influència de la L1. El SN

Error d'omissió

Síntesi

Influència de la L1. El SN

- # La quantitat total d'errors és similar
- # En àrab les omissions ho són fonamentalment de l'article -definit
- # Els parlants de fula ometen el plural
- # En la concordança, els parlants de fula tenen més dificultats que no els àrabs

Objectiu i prediccions

Estudi morfologia verbal

- # Exemplificar la influència de la L1 en l'aprenentatge del català
- # Prediccions:
  - Errors freqüents en l'expressió del temps verbal
  - Respecte dels valors aspectuals
  - Menor ús de marques morfològiques en els aprenents de parla materna xinesa

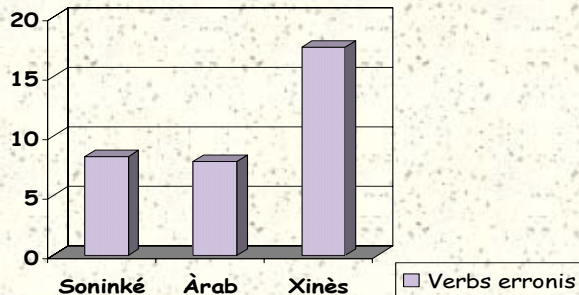
Característiques rellevants, verb

- # La distinció fonamental de totes tres és aspectual
- # Soninké
  - Flexió morfològica escassa (dues formes)
    - Formes equiparables als auxiliars -modalitat i temps
  - Sense marques de persona i nombre per concordar amb el subjecte
- # Àrab
  - Varietat de formes verbals (13)
    - Marques de persona, nombre, gènere, aspecte, mode i veu
  - Prefixos, sufixos i morfemes discontinus entre les arrels
- # Xinès
  - No morfologia verbal

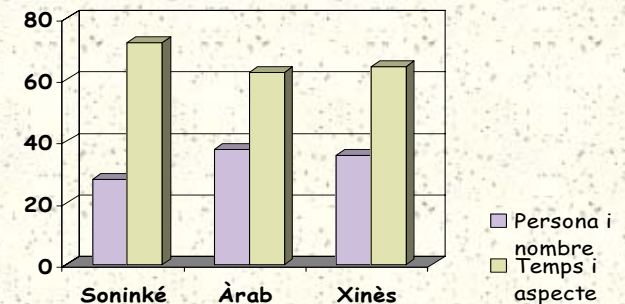
Exemples

- # [Els nens] *estava* jugant a pilota (soninké)
- # Quan tu *tira* fora (àrab)
- # [- Què va passar ahir?]
- # - No *vas* -vaig- veure (àrab)
- # No es muy como nosotros *ha está* soñando (xinès)
- # ¿Entiendo o no? (xinès)

Influència de la L1. El verb Errors

Influència de la L1. El verb Tipus d'errors

Influència de la L1. El verb

Síntesi

- # Major dificultat pels immigrants de parla materna xinesa -amb matisos!
- # Respecte pels valors aspectuals
- # Tots els parlants cometem més errors de temps i aspecte que de persona i nombre
- # La forma de 3ps apareix freqüentment per en el lloc d'altres persones i nombres
  - Sempre ús del singular pel plural
- # En soninké hi ha una major quantitat d'errors de temps/aspecte

Discussió

- # En l'aprenentatge d'una llengua com a L2 hi ha processos similars, per tant:
  - A nivell general:
  - Cal conèixer les característiques del procés d'aprenentatge de la L2
    - Similituds amb el procés com a llengua materna
  - A un nivell més concret:
    - Estudis d'anàlisi d'errors -els dos estudis que hem comentat (AE)
    - Estudis sobre l'actuació dels parlants més enllà de l'error (AA)

Discussió

- # La L1 de partida provoca processos d'aprenentatge diferenciats en l'adquisició d'una mateixa L2, per tant:
  - A nivell general:
    - És útil conèixer els trets característics de la L1 (AC), per a preveure, a grans trets, estratègies i dificultats
  - A un nivell més concret:
    - Estudis d'anàlisi d'errors -els dos estudis que hem comentat (AE)
    - Estudis sobre l'actuació dels parlants més enllà de l'error (AA)

Implicacions per a la pràctica educativa

- # Disseny de programes de formació
  - Formació permanent
  - Nous plans d'estudi
  - Reestructuració de continguts
- # Elaboració de materials didàctics
  - Seqüenciació i continguts
- # Metodologia didàctica
  - Seqüenciació i continguts
  - Estratègies utilitzades

Programes de formació

- # Coneixements generals de les L1 de les comunitats immigrades
- # Coneixement del procés d'aprenentatge de la segona llengua
  - El català o castellà com a L1
  - El català o castellà com a L2
- # Transmetre la necessitat de comptar amb la llengua dels aprenents i fer-la visible en les activitats d'ensenyament-aprenentatge

Materials didàctics

- # Seqüenciació dels continguts
- # Selecció de continguts i insistència en determinats aspectes
  - En funció de les L1
- # Materials per a l'avaluació inicial dels alumnes nouvinguts

Metodologia didàctica

- # Tenir en compte el coneixement previ dels alumnes, la seva cultura que, entre d'altres aspectes, inclou la seva llengua
- # Selecció de continguts
- # Seqüenciació de continguts
  - L'error en el procés d'aprenentatge
    - Tipus i tractament

Conclusions

- # Cal conèixer allò que aporten els aprenents, la L1
- # Cal conèixer el procés d'aprenentatge de la llengua del país d'acollida, la L2 i la influència diversa de les llengües maternes
- # **Per a planificar de manera òptima l'ensenyament/aprenentatge de la segona llengua**